

Appendix: Strategier for 90'erne

Lad os til slut diskutere, hvad din strategi for 90'erne kunne være. Men før vi gør det, vil jeg fortælle dig nogle ting om mig selv, som du bør vide. Jeg er ikke økonom, og jeg har ingen kvalifikationer på det finansielle gebet. Jeg er heller ikke revisor eller børsmægler og har gud være lovet ingen anerkendt økonomisk uddannelse.

Derimod har jeg en del erfaringer. Der findes næppe den positive menneskelige erfaring, jeg ikke har gjort. Jeg har til dato været planeten rundt mere end firs gange, og jeg har fundet ud af, hvordan man kommer til forståelse med de kræfter, som styrer det hele. Set gennem økonomiske briller ville jeg blive betragtet som en succes. Set med mine egne øjne er succes lig med energi. Jeg har ingen metode til at vurdere, hvilket energiniveau, jeg er nået til, og jeg ønsker heller ikke at vide det. Jeg ved imidlertid, at jeg efter at have udviklet og arbejdet med mig selv gennem de sidste fjorten år har erhvervet "falkeblikket", og at livet strømmer mere eller mindre ubesværet.

De følgende sider indeholder et overblik over min foretrukne strategi. Måske virker den også for dig. Eller du og dine rådgivere kan udvikle en plan, som mere svarer til dine behov. Jeg er ikke kvalificeret til at fortælle dig, hvordan du skal køre dit økonomiske løb. Jeg ved, hvad jeg taler om, men har det ikke helt godt med at fortælle andre, hvad de skal gøre. Jeg kan bedre lide at komme med ideer, som de kan vurdere. Jeg siger som regel: "Jeg bruger den og den teknik. Den fungerer for mig. Hvis du kan lide den, så prøv den." Når alt kommer til alt, så er hver enkelts situation forskellig. Hvordan kan man tilbyde en generel løsning, som passer på alt?

Jeg tror, at verdensøkonomien i 90'erne vil opleve enten en meget stærk lavkonjunktur eller, mere sandsynligt, en total depression. Det opfatter jeg hverken som negativt eller positivt - tingene går op, og tingene går ned. Grundlaget for Tao er at være i harmoni med Det Universelle Sinds indåndinger og udåndinger. Kunsten består i ikke at lade sig overraske.

For at formulere en strategi for 90'erne må vi først se på, hvad der skete efter anden verdenskrig. Regeringerne havde travlt med at få hjulene til at køre igen efter ødelæggelsen. De udviklede en liberal pengepolitik for at stimulere deres økonomier. USA f.eks. diskede op med millioner til Marshallplanen, hvilket hjalp Europa til at genopbygge.

I gamle dage blev penge enten lavet af guld eller af et andet værdifuldt metal, eller også blev papirpengene garanteret af guldreserver. På den måde var der grænser for, hvor mange papirpenge regeringerne kunne trykke. En dollarseddel eller en pundseddel er faktisk en kvittering for den tilsvarende guldværdi. På de gamle pundsedler stod der, at de kunne indløses mod guld i Bank of England.

Tidligere i dette århundrede blev der indgået en række internationale aftaler, som gjorde regeringerne uafhængige af guldstandard. Ydermere var der mange banker i gamle dage, som trykte deres egne penge. Lidt efter lidt besluttede magthaverne, at det at trykke penge var for værdifuldt til, at man kunne overlade det til andre. Så denne ret blev inddraget og et monopol givet til de kræfter, som politisk og økonomisk var stærke nok til at etablere og vedligeholde dette.

I USA slog en gruppe banker sig sammen og dannede the Federal Reserve. Derefter lokkede de Kongressen til at give dem eneret på at trykke penge til hele den amerikanske økonomi. På den måde håbede de at opkøbe hele finansmarkedet ved at trykke penge og regulere strømmen af dem. Målet blev opnået næsten øjeblikkeligt, og det er stadig den samme private klub, som trykker alle pengene mere end 70 år efter, at monopolet blev stiftet.

De private bankfolk, som kørte showet, gjorde det forbavsende godt. De overholdt i mange år en streng disciplin med hensyn til trykning og forbrug. Men da anden verdenskrig kom, blev det anderledes. Efter krigen ville folk ikke længere acceptere de forhold, der eksisterede før

1939. De ønskede og krævede et bedre liv.

Politikerne reagerede på disse krav med at sætte mere fart på trykkemaskinerne. På samme tid blev USA involveret i Koreakrigen, hvilket satte yderligere pres på landets ressourcer, mens resten af verden stadig var i gang med genopbygningen.

I enhver form for styrke er der en metafysisk tilbøjelighed til svaghed og sammenbrud. USA var netop kommet sejrrigt ud af anden verdenskrig og stod til et rimeligt resultat med Nordkorea. Det meste af den politiske, militære og økonomiske magt i verden lå hos USA. For at forstå verdensøkonomien i 90'erne må vi se på, hvad der er sket i USA siden 1945.

Med USA's styrke efter den anden verdenskrig var det ingen overraskelse, at præsident John Fitzgerald Kennedy, da der opstod problemer med Vietnam, mente, at det måtte være en enkel sag at tage derover og affyre nogle skud. Fyren var ekspansionist. Han angreb Cuba og fik tørt på. Dette nederlag gjorde, at hans psyke søgte at rette op på tingene igen. JFK havde et ego, der måtte flyttes rundt på en lastbil. Så eskursionen til Vietnam blev solgt til det amerikanske folk som en vældig god ide.

Tanken var, at nogle få tusinde marinere skulle trampe brummende rundt i bushen og få de ækle nordvietnamesere til at stikke halen mellem benene. Problemet var bare,, at JFK og hans venner aldrig havde læst historiebøger. Ideen var tåbelig. En telefonopringning til Paris ville have afsløret, at 15.000 franskmænd havde forsøgt det samme ved Dien Bien Phu, og ikke mange vendte hjem. Måske vidste JFK det godt. Men da franskmændene ikke havde vundet en krig siden ruder konges dage,

eller i hvert fald ikke i mands minde, så blev alle deres tidligere erfaringer ignoreret og de amerikanske tropper sendt af sted.

Der gik ikke lang tid, før amerikanerne blev meget trætte af JFK og hans støtter. Så blev det Tricky Dickies tur til at prøve at klare ærterne. I mellemtiden gjorde drengene i buskene deres bedste, men de blev efterhånden godt gale i hovedet over det hele. De følte ikke, de havde fået de nødvendige midler til at klare opgaven. Taoismens filosofi går ud på, at man aldrig skal kæmpe, men trække sig tilbage i tilfælde af konfrontation. Men den siger også, at hvis du absolut skal kæmpe, så skal du være helt sikker på at vinde, og det hurtigt.

Man kan mene om Storbritanniens Maggie Thatcher, hvad man vil, men hun spilder ikke tiden. Da skænderiet med Argentina om Falklandsøerne begyndte at udvikle sig, sendte hun hele den britisk flåde inklusive to atomundervandsbåde af sted for at klare ærterne. Alle havde det skønt. Gutterne blev enormt solbrændte, mens de brugte en måned på at krydse Atlanten på vej derned. Dronningen sendte en af sine sønner, og hele dysten var overstået på en uge. Alle var tilbage i pubben lørdag kl. 12.

Men Vietnamkrigen var anderledes. Den trak ud i det uendelige. USA blev nødt til at låne flere og flere penge for at opretholde sit engagement, og i slutningen af 70'erne var nationens gæld helt oppe på en halv trillion dollars. Med alle disse dollars flyvende rundt ville inflationen naturligvis ramme loftet. Og under præsident Carter så vi, at det gik helt agurk.

Hvis man ser på USA's økonomiske historie, opdager man, at i midten af 60'erne var USA's økonomiske indflydelse på sit højeste. Vietnamkrigen var vendepunktet. Den var den vigtigste begivenhed i dette århundrede. Den var et vendepunkt for USA og derfor for hele resten af verden. Den kostede milliarder både ude og hjemme. Regeringen „begyndte at låne penge af gud og hvermand i et stadig mere rasende tempo.

Og de store selskaber var ikke længe om at slutte trop med alle mulige smarte finanspåfund, der gjorde situationen endnu mere uoverskuelig.

Man kan ikke overse betydningen af Vietnamkrigen for USA. I mellemtiden begyndte de små lande at lave love, som gav borgerne alle mulige goder og fordele, uden at tage højde for, hvordan de skulle betales. Fordelene blev skabt af papir. Politikerne var glade, og folk begyndte at betragte bistandshjælp og understøttelse som en ret, ikke som en mulighed.

Metafysisk set er vi mennesker til dels beskyttet, fordi vores fantasi skal omsættes til det fysiske plan, før vi kan opleve resultaterne. Negative tanker manifesterer sig ikke med det samme. Ulempen ved denne beskyttelse er, at positive oplevelser gradvist skal opbygges på samme måde.

Men med den nye papirrigdom kunne firmaer, banker og regeringer omgå vores gudgivne metafysiske beskyttelse og med det samme forvandle fantasi og tankeformer til hårde kontanter. Dette er det første kapitel af en trist historie.

Når dit ekspansive sind kommer for langt forud for virkeligheden, nedsættes dets evne til at kontrollere begivenhederne. Der er en grænse for, hvor langt man kan strække en tankeforms styrke. For Hitler var grænsen at angribe Rusland. For USA og verdensøkonomien var grænsen Vietnamkrigen. Når grænsen overskrides, er det kun et spørgsmål om tid, før sammentrækningen sætter ind. Men sammentrækningen indeholder kimen til sikkerhed og overlevelse. Planetens indre kollektive bevidsthed kender sin egen grænse for overlevelse. Pludselig uden nogen særlig grund bliver alle enige om, at det er på tide at slå bremserne i.

Jeg tror, at vi alle altid kommunikerer på et indre plan. Forestillingen om Den Hundrede Abe viser, at en sådan kommunikation eksisterer i dyreverdenen. Hvis dette er korrekt, så må vores menneskelige indre kommunikation være langt mere raffineret. Kollektivt er vi alle enige om visse ting. På et intellektuelt niveau kaldes dette den offentlige mening. På et indre plan er det, ligesom vi alle vågner fra den samme kollektive drøm hver morgen. Og pludselig, uden særlig grund, opstår en ny ide i verdensbevidstheden. Selv om det kan tage år, inden ideen bliver konkret, er den i verdenspsyken en meget stærk kraft, når den først har slået rødder.

For mange mennesker er vor planet bare et klippestykke, som suser rundt i rummet. For metafysikken er den en levende organisme, som ved, hvad der skal til, for at den kan gennemløbe sin cyklus og opfylde sin endelige bestemmelse. Den er selvudviklende og selvregulerende. Den har en ånd, på samme måde som en fysisk krop har en spirituel, metafysisk udvikling parallelt med kroppens liv. Når mennesker roder ved planetens naturlige balance og f.eks. ødelægger ozonlaget, så mærker vi naturens reaktion på denne krænkelse. Sådan lyder kapitel to af den triste historie.

Lad os vende tilbage til USA's økonomiske historie. Ved at tegne en kurve fra Uafhængighedskrigen til midten af 1960'erne ser man, at økonomien stiger og falder med jævne mellemrum. Udvidelse og sammentrækning er en del af balancen. Du behøver ikke at kende noget til Kondrotiefs kurve, Elliots bølgeteori og Fibonaccis talrække eller for den sags skyld være et geni for at se, at økonomien foretager udåndinger og indåndinger som alt andet. Hvad er økonomi, når det kommer til stykket? Det er menneskers tankeformer og aktiviteter, intet andet. Den følger selvfølgelig samme rytmer som os mennesker.

I 60'erne skete der i USA et større skift. Flower Power opstod i den kollektive drøm. En ny spiritualitet, en højere bevidsthed var i sit fosterstadium. I England genoptog The Beatles verdensbønnen og sang om et højere ideal, en ny individualisme, en venligere måde at betragte verden på.

Flower Power bevægelsen i 60'erne var enkel og charmerende. Prøv engang at se på det ydmyge i verghensbøn-nen, "All we are saying, is give peace a chance." "All", et ydmygt ord efterfulgt af en bøn til magthaverne fra den kollektive bevidsthed, der tilbyder en ny ide og udtrykker det på en barnlig måde. I dette skift fandtes der en forbavsende skønhed, og Flower Power bevægelsen revolutionerede verden og forandrede også den økonomiske scene.

Landene syd for ækvator eksisterer som en balance for den planetare organisme. De har hvilet i en slags søvntilstand, som skabte modvægt til den nordlige halvkugles vanvittige aktivitet. Men i 60'erne begyndte disse lande at vågne som et forhistorisk dyr, der har været nedfrosset i en milliard år i en gletscher. Pludselig smeltede isen, og dyret rejste sig. Det første, vi hørte fra disse lande, var deres sangere og skuespillere.

Ligesom Europas Mestersangere, der forkyndte renæssancen ved at gå fra kro til kro og synge om et nyt ridderskab, sendte Australien sine Mestersangere ud for at fortælle verden, at den slumrende gigant var vågnet. Sydamerika vågnede også efterhånden op til ny prominens. Flower Power bevægelsen havde skabt et massivt marked for transcendens, og da narkotika blot er et biprodukt af denne transcendens, vågnede Sydamerika til sin egen individualitet og udvikling. Da de ikke havde andet at byde på, var det naturligt, at de blev leverandør til det nordlige narkotikabehov.

Når en person bliver høj* søger han ikke at ødelægge status quo. Han søger snarere at trække sig væk fra den normale udvikling. Spirituelt er han ikke på bølgelængde med det normale, og han føler sig magtesløs over for forholdene. Han jagter, måske lidt på vildspor, sit selv i håbet om at komme i forbindelse med en ny virkelighed, en transcendens, gennem brugen af narkotika.

I teorien burde ingen havde noget imod det. Det er ikke anderledes end en fyr, der drikker sig fuld. Men i praksis ryster det magthaverne enormt. Hvorfor? Fordi narkotikaindustrien er en industri, som ligger uden for systemet og derfor truer magthaverne. Indtægterne i USA er dagligt 380 millioner dollars. Disse penge er ikke i hænderne på status quo. Det er outsiders, som sidder på disse penge. Det var ikke meningen, at sådanne mennesker skulle have adgang til rigdom. Men hvad værre er, det er skattefrie penge, så de har en enorm indflydelse på økonomien. Narkotika har fjernet folks bevidsthed fra status quo. De kontanter, der er skabt af narkotika, har befriet en underklasse af mennesker og forvandlet dem fra håbløse tabere til en betydningsfuld magtfaktor. Så meget, at narkotikaindustrien ikke længere kan kontrolleres af regeringerne.

Når man skaber forhold, hvor millioner af mennesker ikke har nogen chance for økonomisk succes, og beskatter, regulerer og laver love for at diskriminere mod dem, så burde man ikke blive overrasket, hvis de vender en lyggen og laver deres eget system. Narkotikaindustrien er blot endnu et eksempel på det ekspanderende sind,

som går imod den strenge kontrol og den herskende elites holdninger. Holdninger som er overtaget fra forrige århundredes industrielle revolution.

I det sydlige Afrika vågnede nationerne og krævede selvstændighed. Sorte sydafrikanere fulgte trop. I Østen kæmpede Indonesien en grusom krig med skovle og økser og sparkede de hollandske kolonialister ud. Over hele verden trak europæiske magter sig tilbage, for nu var tiden kommet. Kolonialiseringen af den primitive verden i 1700-og 1800-tallet var en metafysisk bro, et vogterskab. Den førte gradvist de slumrende nationer ind i en ny individualitet. Men nu havde de lært lektien. De lokale blev voksne og krævede, at læreren overlod dem til deres egen skæbne.

I mellemtiden løsnede Flower Power op i verdensbevidstheden. Teknologisk tog vi et kvantespring. Vi vovede at drømme om nye muligheder, og gennem teknologien fandt vi ud af, hvordan vi kunne bevæge sindet endnu hurtigere. Der blev udviklet computere, som kunne læse alle siderne i et tyve binds leksikon på tre sekunder. Transcendens udvidede det indre sind, mens teknologien udvidede det intellektuelle selv.

Det kvindelige har altid været vogteren af yin, verdens indre energi, mens det mandlige bar ansvaret for det udvidende yang. Men lægevidenskaben gav os p-pillen. Kvinden blev befriet for mange af de begrænsninger, som holdt hende i en stram disciplin omkring yin og familien. Af økonomisk nødvendighed og som en naturlig, spontan reaktion på hendes frigørelse gik hun fra sin yin I^asis til den seksuelle frihed, som tidligere kun havde været en mandlig yang erfaring. Balancens vogterskab var endnu en gang midlertidigt gået tabt. Familieenhedens sammenhold blev sat under pres.

Japanerne med deres intellektuelle sind boltrede sig i teknologi som en and i et vandbassin. Ved at gøre dette bevægede de sig også fra et yin, zen, øsamfund over til vestens yang ekspansionisme.

Se hvor smukt alle disse begivenheder følger sig ind i et mønster, som giver en åbenlys antydning om fremtiden. Bemærk, hvordan det hele er i perfekt symmetri med verdensudviklingen.

Da landene på den sydlige halvkugle vågnede, ændredes planetens balance. Der var ikke længere noget yin i det sydlige til at afbalancere yang i det nordlige. Pludselig havde vi en evig yang i verdensbevidstheden, konstant aktivitet, nord og syd, konstant input, ingen hvile, ingen modbalance.

I nord udspyrede trykkemaskinerne uendelige mængder af fuppengesedler, hvilket bragte mennesket tættere på den kritiske grænse. Politikerne indså, at de ved at trykke penge kunne kontrollere økonomien og skabe evig vækst. Verdensøkonomien har siden midten af 60'erne ikke haft noget knæk af betydning. Kurven bare stiger og

stiger. Da teknologien udviklede sig, gav den næring til den samme bevægelse. Da den sydlige halvkugle vågnede, fik verdensbevidstheden et nyt input, der gav yderligere næring til det metafysiske bål. Forureningen fra al denne aktivitet ændrer gradvis naturens balance. I mellemtiden fortsatte folks bevidsthed med at udvide sig, efterhånden som arven fra Flower Power blev mere og mere sofistikeret. Guruer skød op som paddehatte. Helse, naturbevarelse, New Age bevægelse, frihed, nye krav, nye rettigheder og en ny individualistisk orden udviklede sig.

Hvis du fratager et menneske søvnen, vil han eller hun til sidst blive sindssyg. På samme måde vil et sind, som konstant er fyldt af tanker, til sidst bryde sammen og begynde at lave fejltagelser.

Med satellitter begyndte vi at sende tankeformer frem og tilbage 24 timer i døgnet gennem den fintmærkende øvre atmosfære, og endnu en gang blev en skrøbelig yin balance forstyrret, gennemboret og forurennet.

Virningen af de forskellige udviklinger - Flower Power, pengepressen, transcendentale tanker, narkotika, Vietnam, computere, p-pillen, den sydlige halvkugles opvågning - har forstyrret det indre sinds ro. Grænsen er nået. Yderligere har denne ophobede energi fra væksten undermineret den herskende klasse så meget, at økonomien er blevet sværere at kontrollere. Kollektivt er vi alle på et indre plan enige om, at vi vil have fred, både indre fred og fred på internationalt plan. Nu kan det være nok! Vores indre sind er rystet.

Den 28. januar 1986 skete der noget mærkeligt ved Floridas kyst. Rumskibet Challenger eksploderede efter tres sekunder i luften. I de næste 24 timer fulgte næsten alle planetens beboere begivenheden i medierne. Emotionelt var det rystende. Intellektuelt var det en frygtelig ulykke. Men metafysisk havde det en betydning for den indre verdensbevidsthed, som ingen anden begivenhed siden 68'ernes Flower Power havde haft.

Denne begivenhed symboliserer vor tid. Parallellerne er forbavsende. NASA pressede på for at udvide rumprogrammet. De pressede konstant Kongressen for at få flere penge. Dette skabte en ubalance, som manifesterede sig som pres inde fra raketten (det indre sind) mod dens svageste dele, "0"-ringene (den fysiske krop). Kroppen brød sammen. Verdensteknologiens flagskib blev ødelagt.

Prøv at se på besætningen, som omkom. En videnskabsmand, som repræsenterer vor teknologiske stolthed (yang), mænd fra militæret (yang), en japaner (yang), en frigjort kvinde, som også var lærer, en (yang) profession. Formidabelt, ikke? Forstod folk, hvad ulykken fortalte dem? Nogle gjorde, andre gjorde det ikke. Men verdens indre sind forstod det. Det bekræftede, hvor det hele er på vej hen. Vi rykkede nærmere mod en metafysisk samstemmighed.

Og så, for at sikre sig, at vi havde forstået det helt, eksploderede aktiemarkedet den 17. oktober 1987. Det trak sig sammen (yin) 500 points på seks timer. Man kunne derfor sige, at vi nu har haft en teknologisk eksplosion, en økonomisk eksplosion og en seksuel eksplosion (AIDS), så nu mangler vi kun en naturlig eksplosion, for at målet er fuldt. Måske var vulkanen St. Helens' eksplosion den første begivenhed i cyklussen, og de andre fulgte efter, eller måske var det blot en tilfældig hændelse, og så har vi stadig en fysisk eller naturlig eksplosion til gode. Under alle omstændigheder er det i hvert fald blevet skåret ud i pap.

I skrivende øjeblik kan jeg ikke se, hvordan man skal afholde de amerikanske politikere fra at trykke papirpenge og værdipapirer. Maskinerne vil spytte papir ud til både Wall Street og Washington, så længe der er idioter til at købe dem. Aktiemarkedet er med lodder og trisser vendt tilbage til sin ekspansionistiske (yang) modus. Selv om kvinderne modererer (yang)aspektet af deres seksuelle frihed, er de stadig udearbejdende, for familiens økonomi er nu blevet afhængig af to indtægter. I Tokyo stiger priserne på fast ejendom med raketagtig fart, og aktieindekset der er på vej op i stratosfæren som en jagerpilot på speed. Hvor er mennesket dog forudsigeligt!

Hvad vil ske bagefter? Det indre sind, menneskets ånd, ønsker at vende tilbage til yin. Verdens magthaveres ydre, intellektuelle sind kræver fortsat vækst. På den måde opstår der et tomrum. Den indre realitet, som understøtter intellektet, anbringes stadig længere borte fra begivenhederne. Til sidst går intellektets naturlige sikkerhed og støtte tabt, fordi den nu hviler på et tomrum, som er langt fra den indre sandhed. Og her er sammenbrud uundgåeligt.

Hvornår det vil ske, er det umuligt at sige nøjagtigt. Men det vil ske. Hvilken side holder du på? Vil det naturlige spirituelle ønske om sammentrækning vinde, eller kan den ekspansive unaturlige og konstante aktivitet blive ved i al evighed. Jeg ved godt, hvad jeg skal satse på.

Lad mig sige en ting til, inden vi snakker om planen. Perioder med økonomisk sammentrækning er ikke negative. Når nogen valgte at kalde det "depression", afspejler det blot deres egen indstilling. Der behøver overhovedet ikke være noget deprimerende omkring det. Du er i gang med din søgen. Det er spændende. Hvis du er i balance, flyder din båd på samme måde, hvad enten det er højvande eller lavvande. Måske går det endda bedre i tider med sammentrækning, fordi disse ikke er ikke så trættende som tider med vækst.

Planen er derfor en strategi, der omfatter et energiniveau, og som generelt anbefaler temmelig specifikke ideer. Det er umuligt at sige til nogen: "Køb guld, sælg aktier," hvis man ikke har nogen ide om, hvor denne person står økonomisk, emotionelt og spirituelt. Vore behov er lige så forskellige som vore personligheder. Og vore økonomiske ressourcer er forskellige.

Det springende punkt i planen er frivilligt at trække sig tilbage til en mere yin-agtig energi, før systemet tvinger denne sammentrækning ned over hovedet på dig, uanset om du byder dig om det eller ej. Hvordan du trækker dig tilbage, vil afhænge af dine ressourcer og behov.

Det diskuteres hele tiden, hvad der vil ske med priserne under en depression. Det umiddelbare svar er, at priserne vil falde, og der vil opstå en periode med deflation. Vi ved imidlertid ikke, hvad regeringerne vil gøre i en sådan situation, men det er et rimeligt bud, at hvis det hele begyndte at falde fra hinanden, ville de sætte endnu mere fart på trykkemaskinerne. Og så står vi over for muligheden af depression med inflation.

Jeg gætter på, at nogle priser ville stige kraftigt, mens andre ville falde, og at den generelle virkning ville være en mild inflation på omkring 5-10 procent om året snarere end hyperinflation. Madpriseme er den store variabel i dette spil. Teoretisk set skulle de falde, når depressionen rigtig tager fat. Men vi må tage forbehold for "drivhuseffekten". Med opvarmningen af jordens atmosfære har vi for nylig set tørker og klimatiske ændringer, som er mildt sagt ildevarslende. Man kan ikke vide, om det vil regne i Kansas i 1996, men der er en rimelig chance for, at vejrforholdene ikke vil blive bedre med tiden, og at madpriseme derfor vil stige væsentligt. Selvfølgelig vil der i de kommende mange år være rigeligt, men den generelle situation for landmænd verden over bliver mere og mere ustabil. Man behøver imidlertid ikke at gætte rigtig om inflationen i 90'erne for at kunne udvikle en strategi, som virker i alle situationer. Kontanter er konge

Kontanter i hånden er yin, gæld er yang. Hvis du begynder at sælge ud af dine aktiver, så bring din gæld i orden og gå over til kontanter, hvis du har muligheden. Hvis du har trukket den helt til grænsen i den nuværende ekspanderende situation med meget få tilgængelige kontanter, ligner du resten af verden. Enhver nedtur i økonomien vil få folk til at fare af sted, ligesom når tusind mennesker samtidigt styrter hen imod hotellets svingdør.

Du får frihed ved at spare op og konvertere aktiver til kontanter. Hvad der end sker, vil der altid være steder i verden, hvor økonomien fungerer, og hvor der er masser af muligheder. Med penge i hånden kan du købe aktiver for en slik. Bankerne vil ligne supermarkeder. De vil have købt så mange forskellige ting tilbage, at du kan smutte over og anskaffe et fly, et tog eller en kontorbygning på ti sekunder.

En anden grund til at have kontanter i hånden er, at du behøver noget at falde tilbage på, hvis du bliver arbejdsløs. Hvor meget du får brug for, afhænger af dit budget; jeg foreslår seks måneders løn.

Der er nogle, der har spurgt: "Hvis der nu kommer en periode med inflation, hvad skal du så med kontanter? Deres værdi falder jo." For det første tror jeg ikke, at inflationen bliver så slem. For det andet kan du med kontanter udvælge de

investeringer, som vil stige, i stedet for at hænge fast i de nuværende investeringer, som måske falder. Endelig er der intet, der hindrer dig i at købe aktiver, når som helst du har lyst.

Hvad gør man så med sine likvide midler? Jeg ville lægge nogle af dem i en bankboks. Jeg foreslår, at du sætter resten i en anerkendt international bank på kort opsigelse eller køber statsobligationer. Men behold også nogle under madrassen, for man ved aldrig, hvornår man får brug for penge til en rask lille handel, som ikke kan vente, til banken åbner næste dag. Fast ejendom

Priserne på fast ejendom falder drastisk i perioder med indskrænkninger, fordi denne branche ikke er særlig solid, men i høj grad afhængig af den øvrige økonomiske situation. Meget få mennesker køber huse kontant, de har brug for lån til købet.

Når der er tillidskrise, er det svært at låne penge, og når folk ikke kan betale terminerne, bliver markedet for fast ejendom mættet med overtagelser og tvangsauktioner. Prisen på et gennemsnitshus kan let falde til det halve her i 90'erne. Betyder det, at man skal sælge sit hus med det samme?

Det afhænger meget af, om du har andre aktiver end huset, og hvis du ikke har det, så sælg det, eller få noget af friværdien i huset ud med det samme i form af et lån. Hvis du bor et godt sted og ikke har lyst til at flytte, så behold huset. Du skal jo bo et sted, og hvis du ikke tænker på at sælge det, så er husets værdi alligevel irrelevant.

I en periode med indskrænkninger er handel med fast ejendom dødens pølse. Priserne kan falde op til 90 procent. Skal man sælge eller lade være? Først må man kigge på gælden i huset. Hvis gælden er lille, har du måske lyst til at beholde det og ride stormen af. Hvis bygningen er i god stand, og du har en fremragende forpagter og en lang uopsigelig kontrakt, kan bygningen give en stabil indkomst i mange år fremover. Hvis betingelserne derimod ikke er så gode, så se at forlade skuden i en allerhelvedes fart.

I en periode med indskrænkninger vil folk vende tilbage til deres familier og leve under samme tag. Huslejen for lejligheder vil falde, når folk flytter og bor billigere sammen med andre, men folk skal jo bo et eller andet sted. Hvis du ejer et lejlighedskompleks i god stand, der kan løbe rundt selv med lavere husleje, kan det godt være, at du kan se en ide i at beholde det. Det kan selvfølgelig også godt være, at du, hvis du sælger det i dag, kan købe det billigt tilbage om nogle år. Min fornemmelse er: skil dig af med det i en fart. Selv om du måske bliver nødt til at gå 10 eller 20 procent under den gældende markedspris, så giver kontanter dig valgmuligheder.

Fast ejendom bliver i anden halvdel af 90'erne et fremragende investeringsområde. Og så er det bare on\ at hoppe med på vognen igen. Jord

I 90'erne tror jeg, det er en dårlig ide at investere i jord. Det koster penge at eje jord, og den giver ingen indkomst. Jorden får kun forøget værdi, fordi folk vil bygge eller udvikle på den. Men når vi mangler den kraft, som presser priserne i vejret, hvad skal vi så bruge jorden til?

Landbrugsjord er et andet område, som jeg personligt ville undgå, fordi jeg intet ved om det og ikke ville biyde mig om at investere flere hundrede tusinde dollars blot for at finde ud af, at drivhuseffekten forvandlede mine investeringer til en ørken. Vi skal jo alle sammen have noget at spise, så det vil sikkert gå udmærket for nogle landmænd, specielt hvis de har sunde afgrøder i perioder med stigende priser. Men jeg ville holde mig uden for det lotteri, da jeg ikke kender spillet.

Der er meget, der taler for tanken om at eje en lille kolonihave med lidt jord og en god vandforsyning. Teorien er, at under en depression vil byboerne gå amok, og der vil blive gadekampe, så et lille stykke jord i udkanten af skoven vil give dig mulighed for at dyrke din egen mad og på den måde være sikker. Jeg er ikke uenig i teorien, men jeg er ingen overlevelsesfreak, for jeg mener, at denne negative tænkning kun vil tiltrække ærgrelse og besvær. Hvis du køber konserves til et år og graver det ned, siger du metafysisk, at du på et eller andet tidspunkt netop vil løbe ind i den situation. Denne bekræftelse på mangel og hjælpeløshed forstærker tanken herom, og et eller andet kommer og beviser dens rigtighed.

Det bedste forsvar er kontanter. Et eller andet sted vil der være nogen med masser af mad, og selv om priserne måske er steget, vil du kunne overbyde enhver, hvis du har kontanter. Jeg anser ikke en depression for noget dårligt, og du behøver absolut ikke at trække dig tilbage til bjergene, men hvis du kan lide at være på landet og synes om at rode i jorden med grønsagerne, så anskaf dig en kolonihave. Jeg vil personligt under en krise være inde i byen. Der er der penge at hente ved at hjælpe byen med at bringe orden i sagerne.

En afsluttende bemærkning om teorien om kampe og social uro. Jeg er sikker på, at det vil ske, men ikke i stør-, re udstrækning end nu. Ved den sidste depression var 25 procent i USA arbejdsløse, hvilket vil sige, at 75 procent havde arbejde og klarede sig. I den lille by i New Mexico, hvor jeg bor nu, har vi lige siden min ankomst haft 25 procents arbejdsløshed, og der er ingen gadekampe. Folk er meget mere opfindsomme, end bureaukratiet vil anerkende. De finder ud af det og har det fint. Folk flytter hertil fra alle egne af USA på grund af byens skønhed og magiske atmosfære, og specielt for at opleve det at være selv-arbejdsløs. De har ikke lyst til at arbejde for meget, og hvorfor skulle de også det, hvis de kan slippe? Valuta

Hvis din livsstil ikke er international, behøver du ikke at bekymre dig meget om de forskellige valutaers svingninger. Det eneste, du har brug for, er masser af din lokale valuta. Men hvis du er engageret i import og eksport eller

har internationale investeringer, er fremmed valuta meget vigtig.

Jeg vil gerne give en generel advarsel: Hver gang der er en nedgang i økonomien, begrænser regeringen som noget af det første pengestrømmen ud af landet. Der bliver lavet love, som kontrollerer veksling af valuta og tvinger den lokale befolkning til at holde fast på en faldende valuta. Du kan kun forestille dig, hvor katastrofalt det kan være, hvis du har prøvet det. En mexicansk familie, som havde sparet 100.000 dollars op, så dem skrumpet ind til 330 dollars efter krakket. Valutakontrol er et rimeligt forudsigeligt fænomen, og de fleste lande har faktisk i øjeblikket sådanne love, selv om tingene går udmærket.

Jeg vil æde min gamle hat på, at USA og mange af de større handelsnationer inden for de næste 10 år vil kontrollere valutahandelen mere, end de i dag gør. Mif forslag er, at du veksler en del af dine aktiver til fremmed valuta, hvilket giver dig valgmuligheder. Det er nemt at åbne en konto i en schweizisk bank, og - hvad de færreste ved - du behøver ikke at rejse til Schweiz eller finde en schweizisk bank for at sikre dig schweizisk valuta. Du kan have schweizerfrancs stående i næsten enhver bank. Du bestemmer selv, hvilken valuta din konto skal bestå af, og banken skal blot ligge i udlandet, så dine penge ikke fanges af lokale restriktioner. En amerikaner med schweizerfrancs i New York ville ikke have meget ud af det, hvis vedkommende skulle veksle dem til dollars, for pengene ville være underlagt lokale valutalove.

En ekstern bankkonto er en konto, der ejes af en person, der ikke er hjemmehørende i det pågældende land. En franskmand f.eks., som har D-mark i en hollandsk bank, ville ikke blive berørt af eventuelle valutalove i Holland. Din taktik er at etablere en ekstern konto i et land, mens det stadig er legalt. Du ringer til en lokal afdeling af en udenlandsk bank og beder dem henvise dig til en af deres afdelinger i bankens hjemland.

En ekstern konto i fremmed valuta fungerer som en dør. Den giver dig muligheder, hvis du nogen sinde får brug for at komme af sted i en fart. Aktier

Det er overflødigt at nævne, at verdensaktiemarkedet ville falde dramatisk i tilfælde af et tilbageslag for økonomien, for ikke at tale om en depression, hvilket skyldes, at aktier er prissat helt urealistisk. Der eksisterer en hel industri, som opreklamerer aktierne, 'så firmaernes værdi på børsen er pustet op helt ude af proportioner.

I USA giver gennemsnitsaktien omkring 12 procent i udbytte, dvs. at du betaler 12 gange det årlige udbytte for aktien, når du køber den til kurs 100. Hvis et firma har en million aktier og et overskud efter skat på en million, handles aktien for 12 dollars. Det betyder, at enhver, der køber et firma, må vente til det 13. år med at få deres penge igen, forudsat at firmaets overskud holder sig på en million om året.

Når folk er parat til at gøre dette, skyldes det, at de altid kan sælge firmaet til en anden for 12 gange udbyttet eller for mere, hvis den ny ejer har forøget udbyttet, men under en recession falder udbyttet, og det er sværere at handle, hvilket skyldes, at de fleste firmaer ikke er købt for kontanter. Køberne trykker noget papir og

tilbyder det som betaling, men hvis folk ikke vil røre ved dette papir, hvordan skal man så få pengene til at købe for?

I en dyb depression ville jeg anse et forhold på 1 til 6 mellem pris og udbytte som realistisk. Dette forudsætter imidlertid, at fortjenesten forbliver den samme, og at ingen bliver presset til at sælge aktier.

I Tokyo ligger forholdet mellem pris og udbytte omkring 70. En 30-årig, som køber aktier i et japansk firma, ville ikke få sine penge igen inden sin død. Vanvittigt? Selvfølgelig. Alle, som ejer japanske aktier, har brug for en mentalundersøgelse. Hvad er dine muligheder for fortjeneste på den japanske eller amerikanske børs? 10, 15 procent? Hvor meget mere kan aktierne stige? Og tænk så på, hvis de falder. Men hvis du er kvik, kan du skabe en formue fra den ene dag til den næste, og du behøver ikke engang at gætte helt præcist, bare hold øje med tendensen. Når aktierne falder, er den naturlige reaktion hos dem, der opreklamerer priserne, at aktierne er billige, og folk vil begynde at købe igen. Børsindekset vil midlertidigt stige, men når først verdens indre sind kollektivt bliver enige om, at priserne er for høje, vil de i løbet af nogle år falde. Og udviklingen vil give dig ret. Obligationer

Om man skal købe obligationer, afhænger udelukkende af, om man tror, at renten vil stige, falde eller forblive den samme i 90'erne. Når renten stiger, falder værdien af obligationer og omvendt. Endnu engang gælder det om at gætte rigtigt om inflationens udvikling. Renten går ned under en deflation. Variablen er folks tillid. Hvis den falder, stiger renten måske, fordi udlånerne forsøger at beskytte sig mod eventuelle risici. Hvad vil regeringen gøre? Hvis den desperat har brug for penge, vil renten blive tvunget i vejret. Du må også medregne den effekt, som flugten fra aktier har på obligationerne, som traditionelt vælges af sikkerhedshensyn i kritiske perioder. Personligt tror jeg, at obligationsmarkedet er meget svært at gennemskue, men papir er og bliver papir, og jeg ville holde mig fra obligationer under en depression.

Så er det bedre at have skatkammerbeviser eller endnu bedre, britiske guldrandede papirer som sikkerhed. Den amerikanske eller britiske regering vil aldrig få problemer, og hvis de gjorde, ville de bare trykke flere penge.

Det er i øvrigt altid klogt kun at have en del af sine aktiver stående i offentlige eller private papirer, for det er nu engang aldrig sjovt ikke at have uhindret adgang til sine egne penge. Guld, sølv og ædelmetaller

Da ædelmetallers værdi hænger sammen med inflationen, skal du også her gætte på, hvordan inflationen vil udvikle sig. Guld og sølv er imidlertid de to eneste byttemidler, som over alt i verden anerkendes som virkelige værdier. I en krisesituation vil folk kaste sig over ædelmetaller uanset inflationsraten.

Kun en meget ringe del af verdens guld er i den lille investors hænder. Det meste ejes af mineselskaber, centralbanker og finansieringsselskaber. Hvis almindelige mennesker en masse prøvede at gå ud og opkøbe alt guld, ville forsyningerne snart slippe op. Selv om verdens guldproduktion er hastigt voksende, må man ikke glemme, at det er et sjældent metal, og der er grænser for, hvor meget der kan produceres, hvis alle pludselig vil have fat i det. Sydafrika og Sovjetunionen dominerer guldmarkedet. Hvis Sovjet kommer under tilstrækkeligt økonomisk pres, vil de så dumpe guldmarkedet? Eller vil social uro i Sydafrika lukke minerne, så guldstrømmen svinder ind? Det er umuligt at sige med sikkerhed. Under alle omstændigheder er det mit indtryk, at guld er en sikker vinder, så en del af mine likvider vil jeg sørge for at have anbragt i guld.

Guldmønter og guldbarrer er at foretrække fremfor aktier i guldminer, da man ikke kan vide, hvad der vil ske med aktierne, hvis aktiemarkedet kommer under generelt pres. Hvis du absolut skal have aktier, foreslår jeg, at du køber aktier i australske miner i stedet for i amerikanske, canadiske eller sydafrikanske. Australske guldminer er nemlig billige i sammenligning med andre, og de ligger i et politisk stabilt land.

Sølv er en helt anden snak. Meget af det udvindes i den tredje verden, og hvis disse lande får alvorlige kasseproblemer, kan de nemt finde på at dumpe sølv som en udvej. Men der er selvfølgelig også mange faktorer, der spiller ind på sølvmarkedet, og da sølv er billigere end guld, har det også mange flere købere. Så jeg vil ikke afskrive det som investeringsobjekt, især i vanskelige tider. Men personligt foretrækker jeg guld. Pensionsplaner og opsparingen*

Pensionsmidler investeres som regel i fast ejendom eller obligationer. Jeg vil gætte på, at en række pensionskasser går ned med flaget, når deres investeringer begynder at falde i værdi. Nogle pensionskasser fungerer med regeringsgarantier, men også her kan man ikke vide, hvad regeringerne kan finde på, hvis kassen er tom.

Måske skulle du sørge for at trække dine penge ud af disse kasser, hvis du har muligheden for det. De vil ligge tryggere i dine egne lommer end i hænderne på fremmede, der ikke just har dit ve og vel i tankerne. Sammenfatning.

Hvis du opfatter tilbagegang og depression som ren energi - verdensbevidsthedens indånding og udånding - har du allerede sat dig ud over dem. Sagen vil nu dreje sig om ikke at lade emotioner forstyrre din balance. I en verden, hvor alle vil være vældigt ude af den, styrkes dine chancer hundredfold, hvis du undlader at tabe hovedet.

Hvis du planlægger defensivt, eller hvis du synes, der ikke er meget at stile op, fordi du mangler midler, så kan du stadig ændre den måde, du føler på og komme fra en energi, der er modsat alle andres.

I vanskelige tider vil middelmådigheden bukke under, hvorimod det fremragende altid overlever. Hvis du begynder i dag, så lad alt, hvad du foretager dig, være noget "særligt". Læg værdi og anstrengelse i dit arbejde, så vil du ikke blot overleve, men også klare dig godt. De første, der bliver fyret, er de uduelige. Folk med virkelige evner og virkeligt engagement vil industrien altid beholde. Så det er blot et spørgsmål om at hæve din energi, før du kan anbringe dig selv i en gunstig position, hvor ingen har råd til at skille sig af med dig, fordi, du er et for vigtigt hjul i maskineriet.

Husk, at en tilbagegangsperiode er en tid for velfortjent hvile. Det behøver ikke være en urolig tid. Opfat det som en hvileperiode og brug den tildelte tid klogt. Arbejd med at forbedre dig selv, brug mere tid på din familie, styrk din krop, overvej på ny din retning her i livet. Opfat sammentrækning som den gave, der frelste verden og satte den i stand til at komme sig. Du kan være helt sikker på, at når verdensbevidstheden finder, at hvilen har varet længe nok, vil tingene lidt efter lidt vende tilbage til deres tidligere tempo. Når det sker, vil du være tilbage på markedet med endnu større styrke.

Endelig må man gøre sig klart, at tilbagegang, depression, inflation og stagnation alle er udtryk, der beskriver den officielle økonomi. Den uofficielle økonomi har sin egen bevidsthed. Selv om bilproduktionen måske falder med 25 procent, vil der være undergrundsindustrier, der fordobler deres produktion fra den ene dag til den næste. Hvis du er vågen over for dine muligheder og holder øje med markedet, vil du altid let kunne finde en metode til at score skillinger. Intet stopper. Det fortsætter blot i et mere adstadigt tempo.

Folk er tilbøjelige til at opfatte depression som et ragnarok, en slags 'Mad Max'-landskab af postnukleare proportioner. Intet kan være fjernere fra sandheden. Amerikansk films gyldne år var 30'erne, under den forrige depression. Folk, der ikke havde kontrol over deres sager, blev fejet bort, mens andre klarede sig fantastisk godt, og deres sønner og døtre er mangemillionærer i dag. Det hele er et spørgsmål om indstilling. Krise for masserne er mulighed for individet. Glem aldrig det.

Hvis du er levende og aktiv og parat til at udsende god energi, vil du trives under en tilbagegangsperiode. Den kraft, du opdager i dig selv, vil være mere end tilstrækkelig til holde dig og alle dem, du holder af, forsynet med alt, hvad I behøver, og mere til. Desuden sker der det, hvis det begynder at gå ned ad bakke, at folk kommer hinanden nærmere. De for brug for at samarbejde. Familieenheden vil atter blive styrket, og vi vil alle have brug for at lære at elske og tolerere hinanden mere. Det vil være en stor sejr for menneskeheden. Jeg tror, at 90'ernes hvileperiode vil vise sig at være en fantastisk spirituel begivenhed, og jeg ser for mit eget vedkommende frem til den. Hvis du tager dig sammen og ikke taber målet for din søgen af syne, burde du også gøre det.

***** teksten slutter her *****

Slut på siden. Du er på Pengespillet.dk